

Käytännönläheinen perusoppikirja

Kaija Puhakka

Paediatric Anaesthesia and Critical Care in the District Hospital, Neil S Morton and Jane M Peutrell,
Ensimmäinen julkaisu 2003, Butterwoth – Heinemann, Elsevier Science. ISBN 0750643021

Kirjoittajat ja toimituskunta koostuvat Iso-Britannian merkittävimmistä lasten anesthesiologian ja tehohoidon osaajista. Pehmeäkantiseen, 288-sivuiseen kirjaan on koottu yllättävän tiivis ja ajanmukainen tietopaketti lasten anestesia- ja kriittisesti sairaan lapsen hoidosta.

Kirjan synnyn taustalla vaikuttaa 1989 julkaistu NCEPOD raportti (National Confidential Enquiry into Perioperative Deaths), mikä johti lasten anestesiapalvelujen keskittämiseen keskus- ja yliopistosairaaloihin Iso-Britanniassa. Raportin seurauksena pyrittiin luomaan suosituksia, kuinka paljon tietynlaisia anestesiaa tietyille potilasryhmille tulee antaa, jotta taidot kyseisten potilasryhmien hoidossa säilyvät. Erikoissairaalat eivät kuitenkaan selviä koko kuormituksesta, joten aluesairaaloiden on pystyttävä tarjoamaan myös peruspalvelut lasten anestesia- ja tehohoidon komplisoitumattomille potilasryhmille. Samoin kriittisesti sairaan lapsen ensihoitotaidot tulee ylläpitää, sillä vaikka lapsipotilas siirrettäisiin jatkohoitoon muuhun keskukseseen, voinnin stabilointi tulee pystyä hoitamaan lähettävässä yksikössä. Kliinisten asioiden lisäksi kirjassa selvitellään lainsäädäntöä, lupakysymyksiä, etiikkaa, laatuvaatimuksia, lähinnä Iso-Britannian sisäisestä näkökulmasta. Laatuvaatimuksia käydään monessa yhteydessä, lääkärin ja hoitajien koulutusvaatimuksista ja yksiköiden varustustasosta lähtien.

Jokaisen kappaleen yhteydessä on todella kattava lähdeluettelo ja sen lisäksi on esitetty lista asiaa käsitteleviä oppikirjoja ja hyödyllisiä osoitteita yhdistyksistä.

Lasten anestesian laatuvaatimukset on koottu ja laadittu ohjeistuksia millainen yksikkö voi hoitaa lapsia. Anestesiologikoulutuksen vaatimuksia on esitetty. Kriteereitä, milloin lapsi lähetetään jatkohoitoon erikoisyksikköön, on koottu. Kirjassa on päivitetty lasten anestesiologian nykykäytäntöjä, anestesiakniikoita ja kivunhoitoa erityisesti päiväkirur-

gian näkökulmasta. Kirjasta löytyy monia hyviä yksityiskohtia ja vinkkejä perusanestesiatyöhön lasten parissa.

Paljon tietoa on esitetty lukuisissa taulukoissa. Valokuvia on sisällytetty sopivasti havainnollistamaan hoitokäytäntöjä ja kertomaan lapsiystävällisestä ympäristöstä. Kirjan lopussa on malleja perheelle jaettavista tiedotteista.

Lasten kivunhoitokappale ansaitsee erityismaininnan. Itse kivun hoito ja hoidon organisointi on kattavasti käsitelty. Siihen on sisällytetty myös kivun tutkimismenetelmät lapsilla ja erilaiset kivun hoidon seurantamenetelmät. Kappaleen lopussa on 329 kirjallisuusviitettä ja yksi sivu suositeltavaa lukemista viimeisen 10 vuoden ajalta.

Lasten tehohoidon osalta kirjassa keskitytään kriittisesti sairaan lapsen tunnistamiseen ja ensihoitoon, mutta varsinainen tehohoito eri potilasryhmissä on jätetty tekstistä pois. Tiivis teksti ja lukuisat taulukot sisältävät todella paljon tietoa kriittisesti sairaan lapsen tilan arviosta ja ensihoitotoimenpiteistä. Kirjassa on käsitelty vain tavallisimpia lasten tehohoitopotilasryhmiä, mm traumalapsen hoitoa, meningiitin, ketoasidoosin, palovamman ja shokin hoitoa. Lapsen elvytys on kattavasti käsitelty. Kuljetuskuntoon saattaminen ja siirtovaatimukset on esitetty.

Perusoppikirja, joka sisältää arvokkaita tiedonjyviä tiiviissä paketissa kaikilla tasoilla kriittisesti sairaan lapsen kanssa työskentelevälle. Kirja sopii luettavaksi kenelle tahansa anestesiologille, joka haluaa päivittää tietojaan lasten anestesiologiassa. □

Kaija Puhakka

LT, anestesiologian ja tehohoidon erikoislääkäri

HUS, LNS

kaija.puhakka@hus.fi